

www.magyarhirlap.hu

MAGYAR HÍRLAP

* svédjei frank-alapú
ajánlat, 72 hónapos
futamidej, THM 6,02%

HITELLEVEL
16 508 FT/hó

A Postabank-Leasing Hitellel kedvező gépjármű finanszírozást te
1 millió Ft hitel esetén a havi törlesztőrészlet **akár 16 508 Ft***.
autótípus kiválasztása előtt kiváltható. Részletekért hívja a **06 40 3**

www.pbleasing.hu

84

tag lépett ki
az írószövetségből
– korábban már
tizen távoztak

AZ IRODALOM VISSZAVÁGOTT

„Unom már, hogy antiszemitizmus és más címen bennünket rágalmazni lehet, és a közvélemény előtt meg lehet semmisíteni.” Ezek a Magyar Írószövetség elnökének, Kalász Mártonnak az indulatos szavai azok után, hogy tegnap további 84 író lépett ki szövetségéből. A távozók, nagyrészt az urbánus szellemi hagyományok követői, kilépőlevelükben azt írják, az írószövetség védőernyőt bocsátott az elmúlt időszakban többször antiszemita megnyilvánulásokkal jelentkező Döbrentei Kornél választmányi tag fölé, amikor nem utasította ki soraiból. Döbrentei a Tilos Rádió el-

leni szélsőjobboldali tüntetés szónoka volt, és többek között azt mondta: „Egy kisebbség akarja hozott, meg nem élt, akár kultúráját, akár anyagi, politikai szándékait, törekvéseit ráerőszakolni egy népre.” Lapunknak Konrád György, az egyik kilépő azt mondta, az írószövetség vezetősége méltatlannak bizonyult feladata teljesítésére. A szervezet korábbi elnöke, Jókai Anna azonban úgy vélekedett: „Marad, mert amit a kilépők indokként felhoznak, azért az írószövetség nem felel.”

A nap témája a 2., publicisztikák a 3. és a 15. oldalon

84 AZ IRODALOM VISSZAVÁGOTT

Nem meglepetés, hanem egy folyamat végpontja, ami tegnap az írószövetségben történt. A népies-urbánus vita modern folytatása, ahol a népies többségi vezetésével működő írószövetség történetének végét jelentheti, hogy nem volt képes elhatárolni egy nyíltan antiszemita választmányi tagjától.

Nyolcvannégy magyar író tegnap kilépett a Magyar Írószövetségből, mivel annak választmánya – szerintük – úgy foglalt állást, hogy nem foglal állást a választmány egyik tagjának, Döbrentei Kornélnek hol burkolt, hol nyílt antiszemita megnyilvánulásairól. Kalász Márton elnöknek azt írták, hogy az írószövetség védőerőnyöt bocsátott kirekesztő szellemiséget képviselő tagja fölé azzal, hogy nem utasította ki sorai közül, hanem demonstratívan megvédte. „A rasszista megnyilatkozásokat védelmezve megtagadta azt az európai értékrendet, amely szerint minden származás alapján történő megkülönböztetés elfogadhatatlan” – így a levél. „Számunkra lehetlenné vált az együttműködés egy olyan szövetséggel, mely választmánya egyik tagjának súlyosan kirekesztő magatartásában semmi kifogásolni valót nem talált, ... és elutasította még azt is, hogy legalább az antiszemizmust általánosan elítéljék” – fejeződik be a kilépők levele.

Kalász Márton elnök mindegyre úgy reagált, hogy aljas kampány folyik azzal a céllal, hogy a Magyar Írószövetséget lehetlenné tegyék, megrágalmazzák és megsemmisítsék. Kalász szerint a kilépőlevél „aljas rágalommal van tele”. „Kikérem magamnak a saját és a magyar íróársadalom nevében, hogy egy csoport zsarolja a magyar kultúrát – mondta. – Unom már, hogy antiszemizmus és más címen bennünket rágalmazni lehet és a közvélemény előtt meg lehet semmisíteni” – mondta Kalász Márton. Döbrentei Kornél nem kívánt nyilatkozni

Best of Döbrentei

„Az a jó, ha végre van akaratunk és készletünk tiltakozni népünk megsemmisítésére törekvő, vallási köntösben folytatott engesztelhetetlen háború ellen! A magyarság erkölcsi holokauszta ellen, amelyet álpróféták, álruhában, álarcában – csak a szakálluk valódi – vezényelnek.” (A Tilos-tüntetésen)

„A zsidótörvényeket éppen a zsidóság megmentése érdekében, mintegy összekacsintva a zsidóság akkori vezetőivel hozták meg.” (Vasárnapi Újság, 2001. június 24.)

„Még örülhettünk is volna, felkiáltva, hogy úgymond egy magyar kapja a Nobel-díjat, de rögtön a hír pillanatában én azt olvastam, amikor Kertész Imre sorsosai hangosan a tévébe az egyik betelefonált, a másik leírta, hogy ez nem magyar díj.” (A Magyarok Házában Kertész Imréről)

Szerkesztette: Újvári Miklós
Közreműködött: Dreissiger Ágnes,
Gréczy Zsolt, Tóth Tamás

e-mail: napteremaja@mhirlap.hu
www.magyarhirlap.hu/napteremaja

MHonline

A kilépőlevél aláírói: Ágoston Vilmos, Balla Zsófia, Barna Róbert, Báthori Csaba, Békés Pál, Benedek István Gábor, Beney Zsuzsa, Bikácsy Gergely, Borbély Szilárd, Bozsik Péter, Csordás Gábor, Csuha István, Dániel Ferenc, Darvasi László, Dérczy Péter, Esterházy Péter, Esze Dóra, Fabó Kinga, Fejtő Ferenc (Párizs), Fogarassy Miklós, Földényi F. László, Földes Anna, Gács Anna, Garaczi László, Gera Judit, Gerevich András, Gergely Ágnes, Grendel Lajos (Pozsony), Györe Balázs, Hévízi Ottó, Horgas Béla, Kamarás István, Kántor Péter, Kántor Zsolt, Kardos András, Károlyi Csaba, Kartal Zsuzsa, Kelecsényi László, Kemény István, Keresztury Tibor, Komoróczy Géza, Konrád György, Kornis Mihály, Kovács András Ferenc (Kolozsvár), Kőbányai János, Kőrössi P. József, Krasztev Péter, Kukorely Endre, Kurdi Imre, Láng Zsolt (Kolozsvár), Lengyel Balázs,

Margócsy István, Megyesi Gusztáv, Mesterházi Márton, Mesterházi Mónika, Mezei András, Mihályi Gábor, Nagy András, Németh Gábor, Oravec Imre, Hans-Henning Paetzke (tisztelőbeli tag), Pályi András, Rácz Péter, Radnóti Sándor, Sándor Iván, St. Auby Tamás, Szakács Eszter, Szántó T. Gábor, Székely Magda, Szijj Ferenc, Szilágyi Ákos, Szilágyi Júlia (Kolozsvár) Szilasi László, Tábor Ádám, Tábor Eszter, Takáts József, Tamás Gáspár Miklós, Tolnai Ottó (Újvidék), Ungváry Rudolf, Vámos Miklós, Váncsa István, Végel László (Újvidék), Veres András, Wirth Imre.

A korábban már kiléptettek közül nevük alírására felhatalmaztak: Balla D. Károly (Ungvár), Bojtár Endre, Görgey Gábor, Kálnay Adél, Kertész Ákos, Koppány Márton, Nadas Péter, Nyerges András, Parti Nagy Lajos, Polgár Ernő

1. Kántor Péter 2. Kornis Mihály 3. Esterházy Péter 4. Nadas Péter 5. Nyerges András 6. Görgey Gábor 7. Végel László 8. Fejtő Ferenc 9. Békés Pál 10. Váncsa István 11. Vámos Miklós 12. Konrád György 13. Horgas Béla 14. Bikácsy Gergely

Írók pró & kontra

Konrád György: Nekem egy írószervezet a hátralevő időre éppen elég, márpedig a Szépírók Társaságával nincsenek konfliktusaim. Nostalgikus okokból ragaszkodtam volna tagságomhoz a Magyar Írószövetségben is, de ez az érzés az utóbbi hetek állásfoglalásai nyomán érvényét veszítette. A jelenlegi vezetés méltatlannak bizonyult feladata teljesítésére.

Vámos Miklós: Idejétmúlt szervezet az írószövetség, amely most már igen kellemetlen is, hiszen arra sem képes, hogy kimondja: az antiszemizmus nem szép dolog. A szövetség egyébként sem tesz semmit a tagjaiért azonkívül, hogy szűk körben egymást terjesztik fel díjakra. 1991-ben, amikor Kertész Imre megtette, már kiléptem, de a később elnökké választott Jókai Anna kérte, hadd ne vegye komolyan ezt a szándékot. Hátha most komolyan veszik.

Jókai Anna: Én nem lépek ki a szövetségből, amelynek három évig elnöke voltam. Mindenkinek szíve joga azt tenni, amit akar. Amit a kilépők indokként felhoznak, azért szerintem az írószövetség nem felel.

Radnóti Sándor: Az írószövetség jelentősége a rendszerváltással természetesen elvesztett. Fenntartását kizárólag az indokolta, hogy épülete alkalmas bizonyos kulturális összejövetelek megrendezésére, s támaszpontot jelenthet a külszági magyar íróknak. De azoknak, akik a Döbrentei-ügyet botrányként tartják, nem maradt más lehetőségük, mint formálisan is szakítani az írószövetséggel.

Népiesek többségben A hazai irodalmi élet szereplőinek szakmai és érdekvédelmi szervezete 1945 júliusában alakult, akkor még Magyar Írók Szövetsége néven. Az 50-es évek elejétől a szövetség egyre önállóbb politikai szerepre tett szert, '53-tól pedig részt vett a Rákosi-féle politika elleni harcban. A szervezet 1956-ban a forradalom egyik szervező- és szellemi központjává vált. Október 23-án kiáltványt jelentettek meg a Szabad Népből, amelyben többek között a Rákosi-klika távozását követelték. 1957 januárjában a Kádár-kormány betiltotta a szervezetet. A megkorlátszerűségeket Zelk Zoltánt, Déry Tibort, **Eörsi Istvánt**, Pomogáts Bétát és másokat bebörtönözték. 1959-ben újáalakulhattak, de politikai és közéleti szerepük attól kezdve folyamatosan csökkent, gyakorlatilag a kormány művelődéspolitikájának végrehajtó szervévé váltak.

Az Astoriából indultak

Volt a íróknak a nyolcvanas években egy csoportja, a legendás Örley István Baráti Kör. Hetente ültek össze az Astoria kávéházban. Tágabb környezetükbe tartoztak olyan nagy nevek, mint Mészöly Miklós, Mándy Iván, Ottlik Géza vagy Nemes Nagy Ágnes is. Felolvasások, beszélgetések, politikálás. Egy idő után megjelentek körükben a demokratikus ellenzék tagjai, a Duna körösök, végül már az alakuló Fidesz alapítói is. 1989-ben már több mint százan jártak ezekre a beszélgetésekre.

A rendszerváltás után egy kisebb csoport folytatta a diskurzusokat, Ungváry Rudolf, Földényi F. László, Szántó T. Gábor, Tábor Ádám jelentették a magot. A mai napig összejárnak az Astoriában vagy a Centrál kávéházban. Január elején Döbrentei Kornél beszédéről vitakoztak, amelyet egyöntetűen antiszemitának tartottak. Eljutott hozzájuk a hír, hogy Parti Nagy Lajos a Döbrentei-beszéd után kilépett az írószövetségből.

Nyílt levelet fogalmaztak meg az írószövetség elnökéhez, amelyben azt kérték, hogy annak elnöksége határolódjon el Döbrenteitől és szólítsa fel őt lemondásra a választmányi tagságról. Huszonötven írták alá ezt a levelet, amely február 6-án megjelent az Élet és Irodalomban. Miután az írószövetség elnökségi ülésén nem történt semmi, és kiderült, hogy az elnök nem terjeszti a választmány elé a kérdést, a huszonötök újabb levelet fogalmaztak meg. Ebben azt írták, ha megkeresésükre a választmány nem reagál, akkor ezt határozott áll-

ásfoglalásként fogják értelmezni Döbrentei Kornél mellett. Eközben jött a hír, hogy Nadas Péter szintén kilépett az írószövetségből, és az is kiderült, egyre többen fontolgatják ezt a szándékot. Az írószövetség választmánya március 2-án azonban fenntartotta korábbi, közleményben kiadott álláspontját, amely szerint nem határolódik el Döbrentei Kornéltól. A választmányi ülésen az ez ellen felszólalók véleményét nem vették figyelembe, volt, akinek szót nem adtak. Az urbánus 25-öket ez már végképp felbőszítette.

„Mi nem akartunk kilépni” – mondja Tábor Ádám, az egyik szervező. A felháborodott írók valóban arra törekedtek, hogy a kirekesztő szellemiséget az írószövetség határolja el magától. Végül azonban nem láttak más kiutat, és néhányan megfogalmazták az úgynevezett lemondólevelet, amelyet mintegy százötven íróknak küldtek el. A folyamatosan beérkező változtatási kérések, amelyek általában nem a dolog lényegét érintették, figyelembe vették, és így végül nyolcvannégyen döntöttek úgy, hogy csoportosan kilépnek az írószövetségből. „Az írószövetség – ezt határozottan állítom –, különösen a határon túli magyar irodalom tekintetében, fontos szerepet töltött be” – mondja Tábor Ádám. De úgy gondolja, hogy a szövetség mostanra fügefalevélül szolgál egy irányzatnak, konkrétan a nép-nemzetinek, hogy az összes magyar író nevében lépjen fel. De hozzátesszi: kiváló írók vannak a mai vezetésben is.

1980-ban a szövetségen belül komoly vitát váltott ki a Mozgó Világ című újság betiltása, majd a P. Szűcs Julianna által vezetett új Mozgó Világ létrehozása, ám kilépésekre akkor még nem került sor. A rendszerváltás idején az írószövetség közgyűlései ismét az ellenzékiség fórumává váltak, igaz, nem játszottak vezető szerepet.

A mostani történelem a végpontját jelentheti egy folyamatnak, a szervezetben szinte születése pillanatától jelen lévő, népi-urbánus törésvonal menti polarizáló dalsónak. A rendszerváltáskor a népies irányzat mozdult először, zászlóvivőivé, később politika közeli formálóiá válva az új időknek. A Magyar Írószövetségben túlsúlyban vannak a konzervatív, jobboldali eszméket képviselő írók és költők. A liberális alkotók távozásával így még egy névváltozás is indokoltá válhat.